

Programma Verpleging en Verzorging 2023-2030

Programmavoorstel Verpleging en Verzorging

Addendum 2023-2030

Mei 2023

Colofon

ZonMw stimuleert gezondheidsonderzoek en zorginnovatie. Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis, om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.

ZonMw heeft als hoofdopdrachtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Voor meer informatie over het Addendum Verpleging en Verzorging 2023-2030 kunt u contact opnemen met het secretariaat via verplegingenverzorging@zonmw.nl of 070 349 54 66.

Datum: mei 2023

Oplagenummer: 1/05/2023/KvZ

ZonMw
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Tel. 070 349 54 66
<https://www.zonmw.nl/vv>
 verplegingenverzorging@zonmw.nl

Sociale media

www.facebook.com/zonmwNL

www.twitter.com/zonmw

www.linkedin.com/showcase/zonmw-verpleging-verzorging

www.youtube.com/ZonMwTV

Inhoud

1	Inleiding en doel	2
2	Invulling geven aan kaders van de verlengingsopdracht.....	2
2.1	Samenwerking met (externe) stakeholders.....	2
2.2	Interne samenwerking	3
2.3	Impact	3
3	Samenstelling programmacommissie.....	3
4	Planning en begroting	4
4.1	Globale planning	4
4.2	Begroting.....	4
4.3	Staatsteun	4

Bijlagen

A	Opdrachtbrief.....	5
---	--------------------	---

1 Inleiding en doel

Het ministerie van VWS heeft ZonMw verzocht een addendum voor het vervolg op het programma Verpleging en Verzorging (V&V) op te stellen¹. Het verzoek komt voort uit het Integraal Zorgakkoord waarin is opgenomen dat een deel van de middelen beschikbaar is voor kennisontwikkeling in de sector verpleging en verzorging.

Het vervolg van het programma Verpleging en Verzorging bouwt voort op het huidige programma waarin kennisontwikkeling op het gebied van essentiële zorg, kennistoepassing en het verstevigen van de onderzoeksinfrastructuur centraal staat. De resultaten van dit vervolgprogramma dragen bij aan de professionalisering van de verplegende beroepen door de wetenschappelijke onderbouwing voor passende zorg, arbeidsbesparende interventies, technologie en behoud van zorgprofessionals verder te brengen. Zo wordt de kwaliteit van de zorg in alle sectoren van de gezondheidszorg en het welzijn van patiënten bevorderd. Daarnaast draagt het vervolgprogramma met de ontwikkeling van kennis bij aan een impactvolle zorgtransformatie: een transformatie die een substantiële positieve impact heeft op passende zorg en daarmee op de toegankelijkheid (beschikbaarheid) en/of kwaliteit van de zorg op lange termijn en het behouden, ontzorgen en optimaal inzetten van zorgprofessionals ([Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport: Beoordelingskader Impactvolle zorgtransformaties en inzet transformatiemiddelen, 2023](#)).

Dit addendum is beknopt geformuleerd en geeft inzicht in programma kaders, accenten en planning. Verder blijft het programmavoorstel Verpleging en Verzorging van september 2019 de basis voor het bouwen van de kennisinfrastructuur én het implementeren van kennis in de verpleging en verzorging. De procedure van toekennen van subsidie, het management en organisatie van het programma blijft ongewijzigd. Bij de gunning van de subsidie weegt de programmacommissie af in hoeverre de kennisvraag actueel en relevant is in het licht van de ontwikkelingen die op dat moment gaande zijn.

Leeswijzer

Allereerst wordt na deze inleiding beschreven hoe invulling gegeven wordt aan het kader van de verlengingsopdracht en is aandacht voor de samenstelling van de programmacommissie. Tot slot is er aandacht voor de programmaplanning.

2 Invulling geven aan kaders van de verlengingsopdracht

2.1 Samenwerking met (externe) stakeholders

Het ministerie van VWS is opdrachtgever van het vervolgprogramma.

Voor de doorontwikkeling en uitvoering van het programma wordt in de tweede helft van 2023 een veldraadpleging onder relevante stakeholders uitgevoerd met als doel speerpunten en subsidierondes te concretiseren. Hierbij zal aandacht zijn voor het anders organiseren van werk met behoud van kwaliteit van zorg, de beleidslijnen in het Integraal Zorgakkoord, het programma wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen (WOZO) en het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (TAZ). Voor deze veldraadpleging worden in het programma middelen gereserveerd.

In overleg met veldpartijen, waaronder V&VN, relevante brancheorganisaties, PFN, ZN en zorgkantoren, verkent ZonMw de behoefte om in aanvulling op het programma ook ruimte te bieden voor het opstellen van plannen rondom kennisontwikkeling waarbij een beroep gedaan kan worden op de (sectorspecifieke) transformatiemiddelen zoals beschikbaar gesteld in het Integraal Zorgakkoord.

¹ Zie bijlage opdrachtbrief d.d.04-05-2023

2.2 Interne samenwerking

Het leggen van de verbinding tussen de verschillende ZonMw-programma's en programma overstijgende activiteiten is onderdeel van het huidige programma en wordt gecontinueerd in het vervolgprogramma. Gezamenlijke subsidierondes en aandacht voor duurzaamheid in de zorg en diversiteit behoren tot de mogelijkheden. Het betreft onder andere de programma's Langdurige Zorg en Ondersteuning, Kwaliteit van Zorg: Ondersteuning Zorginstituut, Kwaliteitsgelden, Beter Thuis, Palliatie, Onderzoeksprogramma GGZ, Gehandicaptenzorg, Zorgevaluatie, Kennisprogramma Huisartsgeneeskunde, Paramedische zorg, Kennisinstructuur Academische Werkplaatsen Ouderenzorg, Academische Werkplaatsen Verstandelijke Beperkingen en programma in wording Versterking eerstelijnszorg. De ontwikkeling van kwaliteitsstandaarden voor de verpleging en verzorging is expliciet geen onderdeel van dit programma. Hiervoor is in het IZA een apart budget toegewezen.

2.3 Impact

ZonMw wil impact realiseren met het programma Verpleging en Verzorging. In de visie die ZonMw op impact heeft, staat kennistoepassing centraal. Het gaat daarbij om het gebruik van kennis in praktijk, beleid, onderwijs en/of verder onderzoek. Vier elementen vormen een belangrijke route naar het gebruik van kennis:

- Samenwerking met relevante stakeholders.
- Oplevering van bruikbare kennisproducten.
- Gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten.
- Cofinanciering.

In dit programma wordt voortdurend gestuurd op deze 4 elementen waardoor kennis optimaal wordt benut en de impact van het programma vergroot wordt. Samenwerking met stakeholders geldt zowel op programma- als op projectniveau. Op programmaniveau worden de relevante stakeholders betrokken bij de nadere invulling van het programma; op projectniveau is samenwerking met relevante stakeholders, waaronder betrokkenheid van de praktijk en onderwijs, een belangrijk criterium. Voor de oplevering van bruikbare kennisproducten is in het programma ruim aandacht. Ook gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten van projectresultaten zijn aan de orde; elk project wordt hierop gemonitord en resultaten van projecten worden gebundeld onder de aandacht gebracht bij doelgroepen. Het in de verpleegkundige en verzorgende praktijk toepassen en borgen van ontwikkelde kennis blijft ook in dit vervolgprogramma een belangrijk aandachtspunt.

Om de impact van het programma te vergroten, organiseert ZonMw tijdens de looptijd regelmatig projectleidersbijeenkomsten en een jaarlijkse netwerkbijeenkomst om de kennisuitwisseling en implementatie van (tussentijdse) resultaten te vergroten.

3 Samenstelling programmacommissie

Voor de uitvoering van het programma heeft het bestuur van ZonMw een onafhankelijke programmacommissie ingesteld. De programmacommissieleden brengen gezamenlijk zowel methodologische, als ook verpleegkundige, verzorgende, bestuurlijke als implementatie kennis in. Daarnaast wordt er in de programmacommissie ook gezorgd voor expertise op het gebied van onderwijs en van het patiëntperspectief.

De leden functioneren op persoonlijke titel. Bij de samenstelling wordt rekening gehouden met de [Code omgang met persoonlijke belangen van ZonMw en NWO](#).

Een waarnemer van het ministerie van VWS en een waarnemer vanuit de beroepsvereniging V&VN nemen zitting in de programmacommissie en worden uitgenodigd voor de vergaderingen van de programmacommissie, maar hebben geen stemrecht (zie bestuursreglement ZonMw 2019).

De resultaten van de veldraadpleging kunnen van invloed zijn op de samenstelling van de huidige programmacommissie. Indien aanvullende of andere expertise nodig wordt geacht zal deze worden geconsulteerd of toegevoegd aan de programmacommissie.

Tijdens de looptijd van het programma worden ontwikkelingen in de verpleegkunde en actuele problematiek in de V&V-sector meegenomen bij het vaststellen van de relevantie van subsidierondes

en uitvoering van het programma.

4 Planning en begroting

4.1 Globale planning

In de programmaplanning en liquiditeitsprognose worden subsidierondes in 2023/2024/2025 voorbereid voor publicatie vanaf 2024. Hierbij wordt rekening gehouden met de praktische uitvoerbaarheid van het programma, de belasting voor het veld en programmacommissie, doorlooptijd van de procedures en de duur van de gehonoreerde projecten. De eerste subsidieoproep is een gezamenlijke subsidieoproep vanuit het al lopende V&V-programma en het onderhavige vervolgprogramma en verschijnt in het najaar van 2023. Dit betreft de opvolging van de in het huidige programma geactualiseerde Beter Laten/Beter Doen lijst.

De in de tweede helft van 2023 uit te voeren veldverkenning zal richting geven aan de exacte invulling en onderwerpen van vervolgsubsidierondes. In het geval de resultaten van de veldraadpleging tot een substantiële wijziging in de budgetverdeling leiden, wordt dit besproken met de opdrachtgever.

Voor 2025 is de eindevaluatie van het al lopende programma gepland. Deze zal, nu het programma vervolg krijgt, worden uitgevoerd als tussen evaluatie zodat de resultaten verweven kunnen worden in de verdere uitvoering van het vervolgprogramma. In overleg met VWS kunnen de resultaten van de evaluatie leiden tot aanpassingen of actualisering van het voorliggende addendum. De eindevaluatie wordt gepland in 2030.

4.2 Begroting

Het programma heeft een budget van in totaal € 24 miljoen voor 7,5 jaar. Dit is inclusief beheerskosten, communicatie- en implementatieactiviteiten. Subsidietoekenningen vinden plaats in de periode 2024 tot 2027. In de planning voor het aangaan van verplichtingen betekent dit dat de middelen aan het einde van een subsidieronde concreet toegekend worden. In de tweede helft van 2030 rondt de laatste projecten uit dit programma af.

Een gedetailleerde begroting met verplichtingen, liquiditeitsoverzicht en bevoorschotting is beschikbaar voor de opdrachtgever.

4.3 Staatsteun

ZonMw is gehouden aan de Europese staatssteunregeling. Hiervoor bestaan verschillende regelingen die al dan niet aan de orde kunnen zijn. Indien een regeling inzake staatssteun van toepassing is, wordt dit vermeld in de subsidieoproep, alsmede een toelichting daarop.

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan het bestuur van ZonMw
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

2023/06220/zonmw

INGEKOMEN
10 MEI 2023
Behandelen: <i>IKZ</i>
Fotokopie: <i>bestuur / wv / fvc</i>

Directoraat generaal
Curatieve Zorg
Directie Curatieve Zorg
Team B

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Groot, M.A. (Maarten)
Beleidsmedewerker

T
M 0621338544
ma.groot@minvws.nl

Kenmerk
3583360-1046973-CZ

Kenmerk afzender

Bijlage(n)

04 MEI 2023

Datum

Betreft Opdrachtbrief aan ZonMw voor programmavoorstel
onderzoeksprogramma V&V

Geacht bestuur,

In het Integraal Zorgakkoord (hierna IZA) is opgenomen dat een deel van de transformatiemiddelen, namelijk maximaal €48 miljoen beschikbaar komt voor een onderzoeksprogramma voor de sector Verpleging en Verzorging met focus op passende zorg, arbeidsbesparende interventies, technologie en behoud van zorgprofessionals, alsmede voor het ontwikkelen van richtlijnen en kwaliteitsstandaarden door V&VN in samenwerking met relevante partijen voor alle Zvw-sectoren. Afgesproken is om maximaal €24 miljoen in te zetten voor een onderzoeksprogramma V&V. Daarom verzoek ik u middels deze brief om uiterlijk 1 juli 2023 een addendum ten behoeve van verlenging van het programma Verpleging en Verzorging op te stellen voor de periode 2023 tot en met 2030. Ik schets hieronder achtereenvolgens het doel, kaders en financiële basis bij de verlenging van het onderzoeksprogramma Verpleging en Verzorging.

Doel

Het programma Verpleging en Verzorging bouwt voort op het huidige programma waarin kennisontwikkeling op het gebied van essentiële zorg, kennisoepassing en het verstevigen van de onderzoeksinfrastructuur centraal staat. De resultaten van het programma dragen bij aan de wetenschappelijke onderbouwing voor passende zorg, arbeidsbesparende interventies, technologie en behoud van zorgprofessionals om zo bij te dragen aan de borging van de kwaliteit van de sectorbrede patiëntenzorg en het bevorderen van het welzijn van patiënten.

Kaders

- Ik verzoek u in het addendum op te nemen om in de tweede helft van 2023 een veldverkenning uit te voeren om de speerpunten en subsidierondes van het vervolg programma te concretiseren. Daarnaast vraag ik u de in het huidige programma geplande subsidieronde Beter Laten/Beter Doen uit te breiden met € 2.500.000,-.
- Ik vraag u bij de totstandkoming en uitvoering van de verlenging van het programma om in ieder geval V&VN en relevante brancheorganisaties waar verpleegkundigen en verzorgenden werken te betrekken. Ook vraag ik u om samen met de Patiëntenfederatie Nederland, Zorgverzekeraars

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Nederland en Zorgkantoren te kijken hoe respectievelijk de patiënten-inbreng en het perspectief vanuit zorgverzekeraars en/of zorgkantoren in het programma vormgegeven kan worden. Deze stakeholders kunnen bijdragen aan het creëren van randvoorwaarden voor de uitvoering van onderzoek en een rol spelen bij de implementatie van kennis. Dit acht ik essentieel voor het creëren van draagvlak en succesvolle uitvoering van het programma.

- Ik acht het van belang dat het wetenschappelijk onderzoek in de V&V ervoor zorgt dat klachten en problemen van patiënten worden beantwoord met de meest actuele kennis uit de stand van de wetenschap en praktijk en dat (een deel van) de kennis gaat over anders organiseren van werk met behoud van kwaliteit van zorg. Dit gaat zowel over doelmatiger werken als over werken met minder mensen door personeelstekorten. Ik wil u vragen, om samen met het veld nader te concretiseren en te onderbouwen op welke onderdelen uit de praktijk het programma zich zal richten. Ik wil u vragen om bij de gunning van de subsidie af te wegen in hoeverre de kennisvraag actueel en relevant is in het licht van de ontwikkelingen die op dat moment gaande zijn. Ik vraag u hierbij in ieder geval om ervoor te zorgen dat het bij draagt aan de beleidslijnen die zijn opgenomen in het Integraal Zorgakkoord (IZA), het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) en het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn (TAZ).
- Ik vind het belangrijk dat het niet bij onderzoek blijft maar dat nieuwe inzichten en opgedane kennis wijd verspreid worden onder de verpleegkundigen en verzorgenden. Ik wil u dan ook vragen om hier aandacht aan te blijven besteden en te borgen dat onderzoeksuitkomsten worden verwerkt in het kwaliteitssysteem¹ dat de verpleegkundigen en verzorgenden ondersteunt in het uitoefenen van het werk en dat de uitkomsten bijdragen aan passende zorg. Ook vraag ik u aandacht te hebben voor het inbedden van onderzoeksresultaten in regulier onderwijs en na-, bijscholingsprogramma's voor V&V, in het kader van continue ontwikkeling.
- Ik verzoek u in overleg met veldpartijen te bezien of er behoefte bestaat om in het programma ook ruimte te bieden voor het opstellen van plannen rondom kennisontwikkeling waarbij een beroep gedaan kan worden op de (sectorspecifieke) transformatiemiddelen zoals beschikbaar gesteld in het IZA. Mochten uit de resultaten van dit programmapunten komen die niet binnen dit programma opgepakt kunnen worden, zou dat bijvoorbeeld met behulp van de transformatiemiddelen via die route gedaan kunnen worden.
- Naast het programma Verpleging en Verzorging zijn er ZonMw programma's met raakvlakken aan de Verpleging en Verzorging. Ik nodig u van harte uit om bij de uitvoering van het vervolg op het programma Verpleging en Verzorging na te denken over opties om de verbinding tussen de verschillende ZonMw programma's (waar verpleegkundigen en verzorgenden bij betrokken zijn) te versterken en uit te werken hoe de samenhang en samenloop eruit kan zien.
- Tot slot is het belangrijk dat de kennisontwikkeling moet leiden tot een impactvolle zorgtransformatie.

**Directoraat generaal
Curatieve Zorg**
Directie Curatieve Zorg
Team B

Kenmerk
3583360-1046973-C

¹ Onder andere kwaliteitsstandaarden en richtlijnen voor verpleging en verzorging.

Financieel

Het programma heeft een looptijd van 7,5 jaar. Voor de uitvoering van het programma is maximaal €24 miljoen beschikbaar, dit is inclusief de uitvoeringskosten van ZonMw. Ik verzoek u een begroting en liquiditeitsprognose op te stellen. Een voorbeeld van een liquiditeitsprognose kan zijn:

2023: €100.000,-
2024: €1.300.000,-
2025: €2.200.000,-
2026: €5.100.000,-
2027: €5.000.000,-
2028: €5.100.000,-
2029: €4.200.000,-
2030: €1.000.000,-

Mocht de in 2023 uit te voeren veldraadpleging tot een substantiële wijziging in de liquiditeitsprognose leiden vraag ik u mij hiervan op de hoogte te stellen. Daarnaast wil ik u vragen om bij de vormgeving van het programma te borgen dat er geen risico's op staatsteun zijn.

Hoogachtend,
de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Curatieve Zorg,

Birgitta E. Westgren

**Directoraat generaal
Curatieve Zorg**
Directie Curatieve Zorg
Team B

Kenmerk
3583360-1046973-CZ

Het ministerie van VWS heeft ZonMw verzocht een addendum voor het vervolg op het programma Verpleging en Verzorging op te stellen. Het verzoek komt voort uit het Integraal Zorgakkoord waarin is opgenomen dat een deel van de middelen beschikbaar is voor kennisontwikkeling in de sector verpleging en verzorging.

Het vervolg van het programma Verpleging en Verzorging bouwt voort op het huidige programma waarin kennisontwikkeling op het gebied van essentiële zorg, kennistoepassing en het verstevigen van de onderzoeksinfrastructuur centraal staat. De resultaten van het programma dragen bij aan de professionalisering van de verplegende beroepen door bij te dragen aan de wetenschappelijke onderbouwing voor passende zorg, arbeidsbesparende interventies, technologie en behoud van zorgprofessionals. Zo wordt bijgedragen aan de borging van de kwaliteit van de zorg in alle sectoren van de gezondheidszorg en wordt het welzijn van patiënten bevorderd.

Dit addendum is beknopt geformuleerd en geeft inzicht in eventueel aangescherpte kaders, accenten en (financiële) planning. Verder blijft het programmavoorstel Verpleging en Verzorging van september 2019 de basis voor het bouwen van de kennisinfrastructuur én het implementeren van kennis in de verpleging en verzorging. De procedure van toekennen van subsidie, het management en organisatie van het programma blijft ongewijzigd. Bij de gunning van de subsidie weegt de programmacommissie af in hoeverre de kennisvraag actueel en relevant is in het licht van de ontwikkelingen die op dat moment gaande zijn.

Voor meer informatie over het Addendum Verpleging en Verzorging 2023-2030 kunt u contact opnemen met het secretariaat via verplegingenverzorging@zonmw.nl of 070 349 54 66

Redactie: ZonMw

Illustratie: Haaf Visual

Laan van Nieuw Oost-Indië 334

2593 CE Den Haag

Postbus 93245

2509 AE Den Haag

Telefoon 070 349 54 66

verplegingenverzorging@zonmw.nl

www.zonmw.nl/vv